

GÖTEBORGS STADSMUSEUM

Bohuslän
Orust ö härad
Myckleby sn
Kärod ögården
Jakobsdal lägenhet
(Stillingö'n)

ULR 016

2005 Boplats sten- och järnålder

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1924:5

66/24

iff. 54/24

Insc. n:r 35128.

J.
Bohuslän.
Västra östra härad. Mykleby församling.
Kärod gård (Södra gården).
Jakobedal lägenhet.

Boplatsfynd. Gåva.
2 kronor.

Den 25 september 1924 inslämnades av
intendenten, Saraeus på som gåva av frät-
gårdsinnehavaren Fritz Johansson:

1 ämne till Jolk (2), frag,
meut. Fluta.

Föremålet har hittats av givaren på
den av honom arrenderade marken
strax norr om Hålebäcken, öster om
foruborgen och ca: 200 m väster om
stranden av fjorden, mitt emot Korsviken,
söder om Skillingö.

På denna och omlyggande mark
finnes en del flutskärvor och redskap
från stenåldern. Från J. Alvi och
mitt besök här d. 9/8 1916 stannar
det insamlade boplatsmaterialet
ins. n:r 6560-6565. Diar. 65/16. 3.

Saraeus

Stillingsön. (Jakobsdal).

Vid lägenheten ^JJakobsdal under hemmanet Kåröd Ögården, Orust östra härad, Bohuslän, hade trädgårdsmästare Fritz Johansson (adr. Stillingsön) i en upphöjning på den med ärter odlade marken träffat en plats, där han antog att en flintverkstad med många flintskärvor och skörbrända stenar - som nu dock bortplockats - och kol varit belägna. Myckleby socken, Kåröds by. Krukskärvor och benbitar ha aldrig iakttagits på platsen.

Den 24 september 1924 besiktigades platsen, och en provgrävning företogs av Fritz Johansson efter min anvisning i grushöjningen. Höjden över havet uppskattades till omkr. 20 m.

Platsen är belägen c:a 30 m. norr om den djupt nedskurna Hålebäcken, c:a 300 m. väster om fjorden.

Här en svag höjning, 20 m. lång i Ö-V, 12-14 m. bred i N-S, bestående av grus med små stenar (och större, som plockats av vid odling, som bedrivits under 50-60 år). Numera synes endast mycket litet flinta. Johansson hade tagit vara på 1 större flintblock (icke bearbetad flint^{block}) och ett tjugotal flintskärvor. Höjningen är naturlig, strandvall (?). Under den odlade markens mylla visade sig här på flera ställen större och mindre fläckar med kol och skörbrända stenar ovan alvens gula sand.

Dessa kolfläckar voro hårdar, delvis med djupare gropar.

Mängder av skörbrända stenar tyder snarast på en järnålders boplats på grusvallen. Men inga fornsaker ha hittats i kolfläckarna. Snarare är hela marken en stenålders boplats. Här f. ett egendomligt flintföremål, fragment av ämne till dolk (?) funnet norr om platsen med höjningen.

Största gropen, som påvisades, var 3.5 m. i tvärmått, vid mitten 0.6 m. djup, under ytan, sedan 0.15 cm jord ovan bortgrävts. Jorden svart, starkt kolhaltig med en mängd skörbrända stenar. Kolstybb, icke kolbitar.

Flintskärvor förekommo icke här talrikare än på markerna i grannskapet även söder om bäcken Hålebäcken.

De samma markerna ha 1916 d. 9/8 besökts av Alin och mig, varvid stenålders boplatsmaterial upplockades (se här framtill). 6560-6565.

Platsen ligger mellan fornborgen och stranden vid bäcken.

Trädgårdsmästaren

Herr Frits Johansson,

Jakobsdal.

Det har meddelats mig, att det i en Eder tillhörande åker, för tillfället bevuxen med ärter, finns en upphöjning, som anses vara en flintverkstad från stenåldern, samt att Ni ämnade schakta bort denna upphöjning, när ärtorna vid mitten av september skördats.

Jag är tacksam för meddelandet; men jag har själv varken tillfälle eller rätt till att företaga någon undersökning av platsen.

Såsom fornminne är platsen skyddad genom lagen, och bortschaktning får enligt nåd. förordning av 29 november 1867, § 2 och 21 april 1886, § 2 icke äga rum förr än tillstånd härtill har sökts och erhållits från Kungl. Vitterhetsakademien eller Riksantikvarien i Stockholm. Dit måste Ni då vända Er och kan, om Ni så vill begagna den här bifogade skrivelsen, som jag uppsatt för Eder.

Högaktningsfullt

G. Sarauw.

Intendent vid Göteborgs Museum.

Avskrift ur kopiebok 1924, sid. 235.

Jakobsdal pr Stillingsön.

1924.

Till

Kungl. Vitterhets, Historie och Antikvitets- Akademien.

Undertecknad trädgårdsmästare Frits Johansson, Jakobsdal (adr. Stillingsön) tillåter mig att hos Akademien anhålla om att få bortschakta en upphöjning på min mark under hemmanet Kåröd Ögården, Orust. Min uppfattning är att en flintverkstad legat på platsen, där det finns ett kulturlager med kol, brända stenar, stenredskap, bearbetad flinta och stora, icke bearbetade flintbollar, varav jag har några i förvar.

Platsen är f.n. bevuxen med ärter, men när dessa vid mitten av denna september månad skördats, önskar jag schakta bort upphöjningen. Jag anhåller vördsamt om svar, huruvida jag får göra detta.

Saken har varit anmäld för intendenten vid Göteborgs Museum
D:r Sarauw, som emellertid förklarar sig hindrad att i år åtaga sig
en undersökning av platsen.

Jakobsdal, den

Avskrift ur kopiebok 1924, sid. 238.

Göteborg den 15/9 1924.

Herr

Trädgårdsmästaren Frits Johansson,

Jakobsdal, Stillingsön.

Med anledning av en eventuell besiktning av platsen, som
Riksantikvarien har föreslagit mig företaga, ber jag Eder snarast
meddela mig, när ärtorna äro skördade, så att arealen är tillgänglig.

Vidare ber jag Eder uppgiva med vilken lägenhet man kan
komma dit (båt eller tåg?), om man kan komma fram och tillbaka samma
dag till Göteborg, eller om man i motsatt fall kan vara över natt.

Riksantikvarien har tillåtit Eder fortsätta odlingen ehuru
med försiktighet; bortschaktning kommer icke i fråga tills vidare.

Högaktningsfullt.

G. Sarauw.

Museiintendent.

Avskrift ur kopiebok 1924, sid. 249.

Göteborg den 8 oktober 1924.

Till

Riksantikvarien.

Genom skrivelse den 5 september d.å. har Riksantikvarien
uttalat önskvärdheten av en besiktning av en plats vid Stillingsön på
Orust, där trädgårdsmästaren Fritz Johansson, Jakobsdal, i en "upphöj-
ning" funnit "arbetad flinta" och "sot". Jag har d. 24 september be-
siktigat stället. Någon forngrav föreligger icke. Upphöjningen är natur-
lig, en grusbank, möjligen strandvall från en senare del av stenåldern.
Den är ganska låg, 20 cm. lång, 12 - 14 m. bred. Något, men icke mycket
flintavfall (och redskap) har hittats på denna såväl som på omgivande
marker mellan fornborgen och stranden vid "Hålebäckens" djupa ravin nära
utloppet.

"Sotet" finns i större och mindre härdar i grusvallen; den

_____ största torde vara 3.5 m. i tvärmått, vid mitten 0.6 m. djup
under ytan, innehållande en mängd skörbrända stenar och träkol (stybb).

Emedan fornsaker saknas (här som annorstädes), kan åldern
icke bestämmas, men torde vara järnålder. Jag kan tillstyrka grusvallens
borttagande.

Vördsamt

G. Sarauw.

